

יוחנן דביר

סיפורי החיים הראשונים

1947 - 1923

Yochanan Dvir

Tales of my first life

1923-1947

2002

הבשן

להבות

הרהורים

לנסות ולהעלות זכרונות מהעבר זה כאילו להסתכל בקופסה עם תמונות ישנות. לא, לא אלבום הצילומים המסודר, בו התמונות מודבקות לפי הסדר, כל אחת עם תאריך ומקום כתובים תחתיה, אבל סתם קופסת נעליים ישנה, בו נאגרו צילומים ללא כל סדר.

אתה מסתכל בתמונה ומנסה להזכר מתי צולמה ואיפה, מי בדיוק האנשים שבה, ומה הם לעזאזל שמותיהם. הם היו אז כה קרובים ופתאום השם, בו קראת לחבריך הטוב, פרח מזכרוך. ומה היה קודם - האירוע הזה או האחר. והנערה שעומדת שם כה קרובה אלי - מה שמה היה?, והחברים האלה, שאיתם כנראה ביליתי הרבה?, ומי האנשים האלה בכלל? וזה שם בצד, הנער המלוקק בתלבושת קצת מוזרה - זה אני???

ולעתים הדברים פשוט לא מסתדרים זה עם זה, לא בזמן ולא במקום. נשאר רק אוסף של אנקדוטות - סתם סיפורים על דא ועל הא, שמנסים ליצור מהם רצף כלשהו.

עשרים וארבע שנים זה פרק זמן ארוך, אבל הוא פחות משליש חיי. כשאני מביט לאחור בזמן, הרי אלה שתי תקופות שונות לגמרי. הראשונה - שש-עשרה השנים הראשונות השלוות, שקטות. בית הורי, המשפחה הקרובה והקרובים השונים, הדודים ודודות שאני נפגש איתם לעתים. ומה כבר האירוע המרגש ביותר - שנפלתי וצללתי בתוך הים באיטליה לשניות מספר, כשהייתי ילד קטן; שקיבלתי "בלתי מספיק" בספרות? שום אירועים מיוחדים, כמעט שיגרה.

ופתאום מעבר לתקופה שניה, סוערת, מלאת טלטולים ממקום למקום, באי-ודאות של יום המחרת, אימת המלחמה, המשפחה המתפרקת, מוות ופחד.

הסיפורים מסתיימים עם הגעתי ללהבות. ומדוע? כי כל יתר חמישים פלוס השנים, אלה כבר חיים אחרים, שונים. שם אחר, שפה ותרבות אחרים, משפחה אחרת, בית אחר שאני בונה במו ידי. או אולי לומר - חדש - שם חדש, משפחה חדשה, בית חדש.

וכמון - מותו של אסא, שמשנה לגמרי את החיים.

יוחנן

יולי 1999

לאסא

שלא הספיק לשמוע

אותם עברתי. אך יתכן ויגיע הזמן שגם הן ירצו לדעת יותר על קורות ראשית חיי.

אולי בעוד שלושים או חמישים שנה ימצאו את הספרון הזה באיזשהו ארון של חפצים ישנים וישמחו לקרוא בו. לכך הוא מיועד.

יוחנן

להבות הבשן 2004

ואלה פרקי הסיפורים:

המשפחה

הילדות

הבית

הנעורים

המלחמה

בגטו וארשה

שוב בגטו

בצד "הארי"

בגרמניה

שוב בווארשה

שוב בגרמניה

העליה

בפסח תשנ"ט ביקשתן שאספר על עצמי. ישבתי כ-30 ערבים והעליתי זכרונות בכתב. במשך הזמן נזכרתי עוד ועוד, הוספתי פה ושם, והנה הסיפורים.

זהו מבצע משפחתי של ממש. הנכדות - עינת וגליה יזמו, עלס הקלידה, ומרים תיקנה את הדרוש תיקון.

לכולכן תודה.

אינני יודע האם ומתי תקראו את הדברים.

גם הורי חיו בתקופה סוערת. הם עברו מלחמת העולם הראשונה, ובזמן המהפכה ברחו מרוסיה, בדרך לא דרך, עם ילדה בת שלוש.

בתור ילד ונער שמעתי על כך, אך לא התעניינתי במיוחד - חיו לי בעיות חשובות יותר - בית הספר, חברים, התבגרות.

היום, כשמרבית טרודות החיים כבר מאחורי, הייתי רוצה לדעת הרבה יותר על חייהם, ילדותם, נעוריהם וקורותיהם בטרם נולדתי, אך הם נרצחו בשואה ואין כבר מי שיספר.

הבנות והנכדות שלי טרודות היום גם הן בבעיותיהן השוטפות, משפחה, פרנסה, לימודים, ובוודאי אין להן עניין רב בקורות ילדותי, נעורי וטלטולי המלחמה